

РЕШЕНИЕ

№ 60165

гр. София, 08.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, второ наказателно отделение, в съдебно заседание на двадесет и пети октомври през две хиляди двадесет и първа година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ПЕТЯ ШИШКОВА
ЧЛЕНОВЕ: НАДЕЖДА ТРИФОНОВА
ПЕТЯ КОЛЕВА

при секретар ИЛ. РАНГЕЛОВА
присъствието на прокурора К.СОФИЯНСКИ
изслуша докладваното от съдията Н.Трифонова н. д. № 707/2021 година.

Касационното производство е образувано по повод постъпил протест от представителя на Апелативна прокуратура гр. Велико Търново срещу въззивно решение № 58 от 19.05.2021г. на Великотърновския апелативен съд по ВНОХД № 84/2021г. Визира се касационното основание по чл.348, ал.1, т.1 НПК и се посочва, че при вярно установена фактическа обстановка са направени незаконосъобразни правни изводи за длъжностното качество на св. Т. А., довело до оправдаването на подсъдимия. Искане се от касационния съд да коригира този пропуск, а при условията на алтернативност се представят аргументи за осъществяване състава на престъплението по чл.283 НК. И в двата случая прокурорът счита, че решението на апелативния съд следва да се отмени и делото да се върне за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

В съдебно заседание пред касационната инстанция представителят на Върховна касационна прокуратура изразява съгласие с доводите, изложени в протеста. Счита, че правните изводи на въззивния съд относно липсата на длъжностно качество на свидетелката А. са незаконосъобразни, както и че не са изложени мотиви по направеното искане от страна на държавното обвинение за осъждане на подсъдимия за престъпление по чл.283 НК. Защитникът на подс. А. Т. К. - адв. А., оспорва протеста. Солидаризира се с аргументите на въззивната инстанция, довели до крайния извод, че свидетелката А. не е длъжностно лице, респективно деянието по чл.304 НК, за което се търси наказателната отговорност на подсъдими, е несъставомерно. Що се отнася до алтернативното искане на прокуратурата за осъждане на подсъдимия за деяние по чл.283 НК, то защитата счита, че това не би било възможно по-подробно изложените в решението аргументи.

Подсъдимият поддържа доводите на защитника си.

В последната си дума моли да се остави решението на съда в сила. ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, второ наказателно отделение, като обсъди доводите, релевиращи в протеста на прокурора, становището на страните от съдебното заседание и извърши проверка на атакувания въззивен съдебен акт в рамките на правомощията си, установи следното:

С присъда № 260010 от 09.11.2020г. по НОХД №277/2020г., Окръжен съд - Русе е признал подсъдимия А. Т. К. за невиновен при условията на продължавано престъпление за

периода 01.08.2019 г. - 30.09. 2019 г. в [населено място] да е предложил дар - парична сума от 1000лв. до 5000лв. на длъжностното лице Т. А., в качеството ѝ на системен оператор в група „Регистрация и отчет на пътни превозни средства и собствениците им и водачи“ в сектор „Пътна полиция“ към отдел „Охранителна полиция“ към ОД на МВР Русе - за да наруши служебните си задължения, и е оправдан по повдигнатото му обвинение по чл.304, ал.2, вр. чл.26 НК.

По повод постъпил протест от прокуратурата е била инициирана въззивна проверка на първоинстанционната присъда пред АС Велико Търново. С решение № 58 от 19.05.2021 г. на Великотърновския апелативен съд по ВНОХД № 84/2021г присъдата на окръжния съд е била потвърдена изцяло.

Касационният протест е неоснователен.

Възраженията на представителят на държавното обвинение касаят неправилното приложение на материалния закон от съдилищата, представляващо касационното основание по чл.348, ал.1,т.1 НПК. Твърденията се групират в две насоки- първо, че първоинстанционният и въззивният съд са направили незаконосъобразна преценка относно служебните задължения на св.Т.А. и приемайки, че тя не е длъжностно лице по смисъла на чл.93, т.1,б.а“НК са достигнали до извода за несъставомерност на деянието по чл.304, ал.2 НК. Алтернативно се представя и тезата, че ако деянието не покрива обективните признаци на състава на чл.304, ал.2 НК, то подсъдимият е следвало да се признае за виновен в извършване на престъпление по чл.283 НК.

Съставът на престъплението по чл.304 НК изисква предложението, даването или обещаването на дар или облага да е осъществено от дееца по отношение на длъжностно лице, за да извърши или да не извърши то действие по служба, или загдето е извършило, респективно не е извършило такова действие. Основният спор в настоящия казус е дали св. А., на която безспорно подсъдимият К. на няколко пъти е предложил дар - парична сума, за да въведе грешни данни за регистрационен номер на МПС и местопроизшествие в автоматизирана информационна система, има длъжностно качество. Отстоявайки тезата, че с оглед спецификата на служебните ѝ задължения тя попада в изключенията по чл.93, т.1, б. “а“ НК- извършваща дейност само на материално изпълнение, съдебните инстанции правилно не са споделили тезата на държавното обвинение. Изводите на въззивният съд са съобразени с тълкуването, дадено от Върховния съд в ППВС 3/1970г. и с ТР 73/1974 на ОСНК. Няма спор, че св. Т. А. е служител на ОД на МВР. Изпълнявала е длъжността системен оператор в група „Регистрация и отчет на пътни превозни средства и собствениците им и водачи“ в сектор „Пътна полиция“ отдел „Охранителна полиция“ към ОД на МВР-Русе и съобразно длъжностната ѝ характеристика е следвало да проверява, обработва и въвежда входящи документи в автоматизираната информационна система (АИС), каквото и тя е правила. Това, че е въвеждала данните от изготвеният акт за установяване на административно нарушение в АИС и е подготвяла проект за наказателно постановление, върху генерирана от системата бланка с въведените данни, не означава , че измества или дублира функциите на наказващия орган. Правилно въззивният съд е разграничил функциите ѝ по изготвяне на проект за наказателно постановление от тези на св. М., който като началник отдел „Пътна полиция “ към отдел „Охранителна полиция“ е овластен да издава такива. Безспорно за него остават задълженията да провери съдържанието на предложения проект, да констатира съответствието или разминаването му с предоставените му документи по административно-наказателната преписка и да финализира производството с подписването на наказателното постановление. Подпомагането, което е извършвала свидетелката, изразяващо се в изготвяне на проект за наказателно постановление, не включва участието ѝ в процеса на установяване на нарушението и санкционирането му. Евентуалните грешки, които свидетелката би допуснала(съзнателно или не), както при внасяне на данните от акта за установяване на административно нарушение в АИС, така и при съставяне на проекта за наказателно

постановление, подлежат на корекция от административно наказващия орган при финалната проверка на документа, който подписва. Именно затова съдилищата са направили и законосъобразния краен извод, че са лишени от основание и правна мотивировка твърденията на прокуратурата в обвинителния акт, че с действията ~~ен~~-по внасяне на грешни данни, се е стигнало до отмяна на наказателното постановление при евентуалното му съдебно обжалване. По този начин явно се игнорира основната роля и функции на административно наказващия орган в лицето на началника на отдел „Пътна полиция“. Не могат да се споделят твърденията в касационния протест, че свидетелката не е извършвала действия по материално изпълнение, тъй като според прокурора служебните ѝ задължения не включват задължението механично „да преписва даден текст, а да проверява, обработва и въвежда данни от входящите документи в АИС, съгласно утвърдения технологичен ред“. Тезата на държавното обвинение, формулирана по посочения начин, включва точно такива действия на материално изпълнение. Разгледано в своята същност, задължението на свидетелката да преписва коректно данните от акта за установяване на административно нарушение в АИС е равносилно на това да „проверява, обработва и въвежда данни от входящите документи в АИС, съгласно утвърдения технологичен ред“. Правните изводи за характера на дейността ѝ са изведени от въззивната инстанция на базата и на обстоятелството, че актът за установяване на административно нарушение се предоставя в писмен вид на административно наказващият органи и върху него той поставя резолюция за вида и размера на наказанието, ако прецени, че такова следва да се наложи, след като се запознае с всички материали по преписката. Отново тя му се връща заедно с проекта за наказателно постановление, за да провери последното и да го подпише. Така че не би могло да се игнорира задължението на административно наказващия орган по проверка на въпросния проект, както и не се надхвърля функцията и ролята на свидетелката като служител, изпълняващ действия по материално изпълнение.

В съдебна практика неведнъж се е подчертавало, че въпросът относно действията по материално изпълнение е фактически и се изяснява по всеки конкретен случай. Така и в настоящия казус е направен обстоен и пълен анализ на доказателствата, въз основа на които се извеждат служебните задължения на свидетелката, дадена е оценка на цялостния процес по установяване и налагане на административно наказание, за да обосноват правно издържани изводи за това, че св. А. не е длъжностно лице по смисъла на чл.93, т.1, б.„а“ НК. Още по-малко би могло да се защитава тезата, че тя е длъжностно лице по смисъла на чл.93, т.1, б.„б“ НК.

Вторият акцент, който се поставя в протеста, е алтернативното искане, ако касационната инстанция не приеме аргументите в полза на извода за наличие на длъжностно качество на свидетелката, да прецени възможността да върне делото за ново разглеждане на въззивния съд с оглед ангажиране на наказателната отговорност на подсъдимия за извършване на престъпление по чл.283 НК.

Искането на представителите на държавното обвинение за осъждане на подсъдимия за престъпление по чл.283 НК е стояло на обсъждане пред въззивния съд. В мотивите към протестираното решение (стр.17 и 18) са изложени доводи, аргументиращи тезата на въззивната инстанция, относно липсата на предпоставки за осъждане на подсъдимия по посочения текст. За това и не може да се споделят възраженията на представителя на касационната прокуратура за липса на мотиви, даващи отговор на поставения на обсъждане въпрос. Правилни са изводите на въззивния съд, че не са налице факти, изложени в обвинителния акт, които да направят възможно произнасянето на съдебните инстанции по обвинение по чл.283 НК. А извън параметрите на фактическата му рамка съдът не би могъл да се произнесе, съблюдавайки спазване правото на защита на подсъдимия. Съставът на престъплението по чл.283 НК изисква длъжностното лице да използва служебното си положение за набавяне на противозаконна облага, като от значение е

обстоятелството, че службата, която заема, му дава възможност да набави облага, както и че длъжностното му качество улеснява мотивировката на други лица. Тези принципни положения са изводими от трайната и задължителна съдебна практиката - Постановление № 2/80 г. по н.д. 2/80 г. на Пленум на ВС, решение № 30 от 25.04.89 г. по н.д. № 19/89 г. на ОСНК. Обект на защита са обществените отношения, гарантиращи безкористното проявление на длъжностните лица в тяхната извънслужебна дейност, авторитет, престиж, нравствени устои на длъжността, която заемат. От значение е обстоятелството, че службата, която заема извършителят, му дава възможност да си набави облага, че длъжностното му качество улеснява мотивировката на други лица. Подсъдимият К. не изпълнява служба, поставяща го в такова качество по отношение на св. А.. Фактът на тяхното познанство като служители на едно ведомство не ги ситира в служебни отношения, позволяващи на подсъдимия да въздейства по отношение на свидетелката по начин, удовлетворяващ правните критерии на чл.283 НК. Освен това във внесената срещу подсъдимия обвинителна актоподобни факти не се излагат и е недопустимо осъждането му при фиксираната обвинителна рамка.

Предвид изложените съображения настоящият съдебен състав намира, че не са налице сочените в протеста пропуски, които да се определят като нарушения на материалния закон и въззивното решение следва да се остави в сила като правилно и законосъобразно. Предвид изложеното и на основание чл.354, ал.1, т.1 НПК Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА въззивно решение № 58 от 19.05.2021г. на Великотърновския апелативен съд по ВНОХД № 84/2021г.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.